

การสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย

อ.ดร.ดวงกมล จงเจริญ

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย

- ปัจจุบันภาษาแม่ (Native Language) อย่างเดียว อาจไม่เพียงพอต่อการแข่งขันรอบด้านในสังคม ผู้ปกครองจึงเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาที่สอง ภาษาที่ได้รับความสนใจนำมาสอนมากเป็นอันดับหนึ่งคงหนีไม่พ้น **'ภาษาอังกฤษ'**
- **การฝึกภาษาอังกฤษผ่านการสร้างปฏิสัมพันธ์ คือ การที่让孩子มีปฏิสัมพันธ์กับภาษา เช่น การฟัง การพูดโต้ตอบ จะช่วยให้เด็กได้ถอดรหัสภาษาได้ดี และรวดเร็ว** คล้ายรูปแบบการสื่อสารที่เราเรียกกันว่า การสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-Way Communication)
- การฝึกภาษาอังกฤษผ่านทางกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การฝึกภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นวิธีที่ช่วยให้เด็กฯ ซึมซับภาษาที่สองได้ดีที่สุด เพราะนอกจากจะไม่ทำให้เขารู้สึกถูกยัดเยียดให้ต้องเรียนรู้ ยังทำให้เด็กฯ มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตจริงอีกด้วย

การฝึกให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาอังกฤษเบื้องต้น

- การฝึกให้เด็กได้พูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เริ่มต้นจากการสอนให้เขาจดจำคำศัพท์และรูปประโยคง่ายๆ เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับสี สัตว์ สิ่งของ รวมถึงประโยคทักทาย และประโยคคำถามสั้นๆ ที่ใช้เพียง Yes หรือ No ในการตอบ เมื่อพวกเขาเริ่มจดจำคำศัพท์และรูปแบบของคำถามต่างๆ ได้ อย่าลืมหัดสอบความเข้าใจของเด็กด้วยการตั้งคำถามให้เขาตอบสนองต่อคำถามต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Where is ...(Green)...? หรือ Which one is ...(Cat)...? หากเด็กยังพูดไม่คล่อง เขาจะตอบสนองด้วยการเดินไปหยิบหรือชี้สิ่งของนั้นๆ บนหน้าหนังสือแทน พอโตขึ้นอีกหน่อยค่อยเปลี่ยนเป็นการตั้งคำถามปลายเปิดให้ตอบเป็นประโยคบอกเล่า อย่าง What is this? หรือ What do you think about that? เป็นต้น

- การสอนภาษาอังกฤษแบบคนไทยที่ให้ท่องจำศัพท์ ท่องจำ Grammar นั้นผิดหลักธรรมชาติ **คนเจ้าของภาษาเค้าไม่ได้เรียนกันแบบนั้น!** แต่เค้าเรียนรู้จากการใช้ในชีวิตประจำวัน
- เด็กช่วงอายุแรก ไม่เกินหนึ่งปี+ สามารถเรียนรู้ภาษาอะไรก็ได้ เด็กจะจดจำภาษาได้ดี
- ภาษาอังกฤษเป็นภาษามาตรฐานที่กลายเป็นภาษาที่คนทั่วไปและเด็กยุคนี้เมื่อเติบโตขึ้นจะพูดได้ทั้งหมด ถ้าเด็กคนไหนที่พูดไม่ได้จะกลายเป็นเด็กที่แปลกแยก และขาดโอกาสต่างๆมากมาย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ภาษาที่สอง

- **1. ภาษา** การเรียนรู้ภาษาที่สอง ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง หรืออาจจะทำให้ทั้งสองภาษาต่างก็มีอิทธิพลต่อกัน ลาโด (Lado) ได้กล่าวไว้ว่า ในการเรียนภาษาที่สอง มักจะถ่ายทอดโครงสร้างต่างๆ จากภาษาแม่ไปยังภาษาที่จะเรียน ซึ่งทำให้เกิดได้ทั้งความยากลำบาก และความสะดวกในการเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับโครงสร้างรูปแบบ ความหมายในภาษาที่จะเรียนนั้นว่ามีความเหมือนหรือต่างกัน ส่วนที่เหมือนกันจะช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น ส่วนใดที่แตกต่างกัน เด็กจะประสบปัญหาในการเรียนรู้ที่เรียกกันว่า เป็นการแทรกแซงจากภาษาแม่ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการออกเสียงของเด็กไทย เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระบบเสียงในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ภาษาที่สอง

- **2. ตัวเด็ก** การเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็กที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง มีปัจจัยหลายอย่างในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก ดังนี้

2.1 อายุ มีผลงานวิจัยหลายเรื่องระบุว่าเด็กมีโอกาสได้สัมผัสกับภาษาที่สองตั้งแต่วัยเยาว์แม้เพียงเล็กน้อย หรือไม่ก็ใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง มีโอกาสสูงที่จะประสบความสำเร็จ และยังช่วยสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาเชิงคุณภาพที่แตกต่างออกไป หากผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษานั้นอย่างเป็นทางการในห้องเรียนภายหลัง การได้สัมผัสหรือใช้ภาษาตั้งแต่วัยเยาว์นั้น จะเป็นตัวกระตุ้นระบบการทำงานภายในระบบสมองที่ช่วยในการเรียนภาษาในช่วงหลังได้มาก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ภาษาที่สอง

2.2 ทักษะคิด การเรียนรู้ภาษาที่สองหากเด็กมีทักษะคิดเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง จะชักนำให้แสดงออกทางความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตโต้ตอบในด้านดี มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมหรือการพูดภาษาที่สอง ในทางตรงกันข้ามหากเด็กมีทักษะคิดทางลบ เด็กจะพยายามหลบเลี่ยงในการร่วมกิจกรรมและไม่สนใจที่จะพูดคุยสนทนาด้วยภาษาที่สอง

2.3 แรงจูงใจ เป็นการผสมผสานของความพยายามความต้องการที่จะประสบความสำเร็จและทัศนคติที่ชื่นชอบที่จะนำไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ภาษาที่สอง ทั้งนี้เงื่อนไขการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของเด็กมี 4 ประการ คือ ความสนใจ ความล้มพันธ์ ความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ หากเด็กมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาที่สองจะทำให้เด็กมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมและฝึกใช้ภาษาที่สองในสถานการณ์ต่างๆ

A young boy with blonde hair is painting on a piece of paper at a table. A woman with long dark hair is smiling and watching him. There are paint containers and brushes on the table. The background is a colorful classroom wall.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง

- **3. พ่อแม่** ความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับพื้นฐานการใช้ภาษาของครอบครัว เสียงที่แม่พูดกับลูกตอนเล็กๆ มีผลอย่างมากต่อการพัฒนาทางภาษาของเด็ก เสียงสูงจะทำให้เด็กตั้งใจฟังและสนใจฟังการพูดซ้ำๆ ลั่นๆ จะช่วยเด็กในการเรียนรู้เรื่องภาษาทำให้เด็กสามารถรู้ถึงความแตกต่างของคำ โดยเฉพาะถ้าพูดซ้ำๆ จะให้ผลดียิ่งขึ้น (ต้นสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2542, หน้า 225)
- **4. ครู** ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กเกิดสัมฤทธิ์ผลหรือเกิดความล้มเหลวก็คือ “ครู” ครูควรเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก เข้าใจธรรมชาติของภาษาและความแตกต่างทางภาษา และที่สำคัญครูควรเข้าใจว่าการสอนภาษาที่สองให้กับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มจากการปลูกฝังให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อภาษา และการให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง

- **5. ชุมชน** ชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก หากคนในชุมชนใช้ภาษาที่สอง และให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง จะช่วยสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษากับเพื่อนบ้าน ได้ใช้ภาษาและเลียนแบบพฤติกรรมการใช้ภาษาจากคนอื่น การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองในชุมชนจะส่งผลให้เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาจากสิ่งแวดล้อมที่จัดไว้ให้ได้อย่างเหมาะสม

การจัดกิจกรรมสองภาษาสำหรับเด็ก

- การจัดกิจกรรมสองภาษา สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมกิจกรรมที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ด้วยความสนุก กิจกรรมกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการสื่อสารเข้าใจ โดยไม่กังวลเรื่องไวยากรณ์มากเกินไป ระดับความยากง่าย ของกิจกรรมควรเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และ การทำซ้ำในจุดประสงค์เดียวกัน อาจเป็นรูปแบบเดิม หรือเปลี่ยนรูปแบบ ตัวอย่างกิจกรรมสองภาษาสำหรับเด็ก เช่น การอ่านออกเสียงตัวอักษรภาษาอังกฤษ ร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบ ท่องคำคล้องจองและแสดงท่าทางประกอบ อ่านหนังสือนิทานหรือเล่าเรื่อง เล่นเกม สอนคำศัพท์ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และทบทวนศัพท์บ่อยๆ ใช้คำศัพท์หรือประโยคง่ายๆ พูดกับเด็กเสมอ

คำศัพท์หรือประโยคง่ายๆ ที่ควรใช้พูดกับเด็ก

- Hello.
- Sit down, please.
- Good morning.
- Stand up, please.
- How are you? Line up, please.
- Goodbye.
- Be quiet, please.
- See you tomorrow!
- Thank you.
- You are welcome!
- Raise your hand, please.
- It's time to... (eat lunch, play, go outside, listen)
- Let's sing a song together!
- Good Job!
- Excellent! Wonderful!

- เด็กจะฟัง พูด อ่าน เขียนได้เหมือนเจ้าของภาษา นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเด็กแต่ละคนมีความชอบหรือความถนัดไม่เหมือนกัน บางคนอาจจะเก่งด้านภาษา ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านการคิดคำนวณ ดังนั้นครูและผู้ปกครองต้องค่อยๆ สอนค่อยๆ ปรับไปพร้อมกันกับเด็ก อย่ากดดันเมื่อเขาทำไม่ได้ ให้เขาเลือกทำในสิ่งที่เขาถนัดและชอบ เพราะเขาจะทำได้ด้วยความสุขและสนุกไปกับสิ่งนั้น